

ระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรง และถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย^๑

Submitted date: 4 March 2022

Revised date: 18 April 2022

Accepted date: 19 April 2022

ชาญวิทย์ เยาวฤทธา^๒

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย และศึกษาเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันของผู้พูดภาษาไทย โดยเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาไทยจำนวน ๑๒๖ คนผ่านแบบสอบถามออนไลน์ที่ประกอบด้วยสถานการณ์ที่แตกต่างกันทั้งหมด ๑๐ สถานการณ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่ประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงในบริบทที่ผู้พูดมีเจตนาบริภาษผู้ฟังสำหรับเหตุผลในการประเมินค่าถ้อยคำพบว่า ถ้อยคำที่แตกตั้น เสียตสี เหน็บแนม ใส่อารมณ์ รุนแรง ไม่จริงใจ และทำให้เจ็บใจเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง และถ้อยคำที่สั้น หัวน และรุนแรงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้พูดภาษาไทยเลือกให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยผกผัน นอกจากนี้ เหตุผลด้านรูปภาษาก็มีผลต่อระดับความรุนแรงของถ้อยคำด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ: การรับรู้, ระดับความรุนแรง, ถ้อยคำบริภาษแบบตรง, ถ้อยคำนัยผกผัน, ผู้พูดภาษาไทย

^๑ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร พานโพธิ์ทอง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างสูงที่กรุณาชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้

^๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

The Degree of Intensity of Direct Reprimands and Verbal Irony on the Perception of Native Thai Speakers^๑

Chanwit Yaowaritttha^๒

Abstract

This research aimed to examine the degree of intensity of direct reprimands and verbal irony on the perception of Native Thai speakers and to investigate the underlying reasons evaluating the degree of intensity from the perception of hearers. Data were collected from 126 native Thai speakers using online questionnaires comprising 10 situations.

The research revealed that the majority of Thai speakers evaluate verbal irony as having a higher degree of intensity than direct reprimands in the context that the speakers intend to reprimand the hearers. For the reasons evaluating the degree of intensity, it was found that, from the perspective of hearers, sarcastic, satirical, intense, insincere and indignant utterances make verbal irony stronger and more unpleasant than direct reprimands. On the other hand, shortness and abruptness of direct reprimands make them stronger and more unpleasant. Furthermore, linguistic forms were also found as a factor in the evaluation of the degree of intensity of utterances.

Keywords: Perception, Degree of Intensity, Direct Reprimands, Verbal Irony,
Native Thai Speakers

---

^๑ My gratitude goes to Associate Professor Dr. Natthaporn Panpothong, Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University for providing invaluable counsel on this article

^๒ Assistant Professor, Thai Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

บทนำ

งานวิจัยด้านวัจนกรรมช่วยสะท้อนให้เห็นแนวปฏิบัติในการใช้ภาษาของคนในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม งานวิจัยด้านนี้มักให้ความสำคัญแก่กลวิธีทางภาษาและการเลือกแสดงหรือไม่แสดงวัจนกรรม หรือให้ความสำคัญแก่การศึกษาว่าวัจนกรรมในบริบทการใช้จริงจะปรากฏกลวิธีทางภาษาแบบใด และหากผู้พูดไม่แสดงวัจนกรรมเป็นเพราะเหตุผลหรือปัจจัยอะไร ดังนั้น งานวิจัยด้านวัจนกรรมโดยส่วนใหญ่จึงยังคงให้ความสำคัญแก่การศึกษาถ้อยคำที่มาจากผู้พูดหรือผู้กล่าวถ้อยคำเป็นสำคัญ เช่น งานวิจัยเรื่อง “วัจนกรรมการบริภาษในภาษาไทย” (Sukwisith, 2004) งานวิจัยเรื่อง “วัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจในภาษาไทย: กรณีศึกษานิสิตนักศึกษา” (Jaisue, 2006) ฯลฯ หรือให้ความสำคัญแก่ผู้พูด แต่พิจารณาในผลัดการตอบรับถ้อยคำในวัจนกรรมต่าง ๆ เช่น งานวิจัยเรื่อง “การตอบรับคำขอโทษในภาษาไทย” (Pewporchai, 2002) งานวิจัยเรื่อง “กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบรับการแสดงความไม่พอใจในภาษาไทย” (Ongwuttivat, 2017) ฯลฯ จึงอาจกล่าวได้ว่า งานวิจัยที่ศึกษาการรับรู้ (Perception) วัจนกรรมต่าง ๆ ของผู้พูดภาษาไทยยังปรากฏน้อยหรืออาจปรากฏในลักษณะที่ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์มากกว่าการรับรู้กลวิธีทางภาษาในแต่ละวัจนกรรม เช่น บทความเรื่อง “Perception and Performance in Native and Nonnative Apology” (Bergman and Kasper, 1993) บทความเรื่อง “ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสิน “ความสุภาพ” ในการสนทนาของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มตัวอย่างระดับอุดมศึกษาของไทย” (Mekthawornwathana, 2011) บทความเรื่อง “การตัดสินความสุภาพจากถ้อยคำการตอบกลับการตำหนิในภาษาไทย: มุมมองจากคนสองวัย” (Thaithae, 2019) ฯลฯ ดังนั้น งานวิจัยด้านการรับรู้จึงยังมีอีกหลากหลายประเด็นที่ควรแก่การศึกษา

ประเด็นหนึ่งซึ่งน่าสนใจและควรแก่การศึกษาด้านการรับรู้ในสังคมไทย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างวัจนกรรมการบริภาษกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำ เพราะการบริภาษเป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดต้องการคุกคามหน้าผู้ฟัง อีกทั้งยังปรากฏได้ทั้งการกล่าวอย่างตรงไปตรงมาและการกล่าวอ้อม (Sukwisith, 2004, p. 10-11) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริภาษด้วยถ้อยคำนัยแฝงซึ่งมักปรากฏในชีวิตประจำวัน ละคร นวนิยาย หรือข่าวสารต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษทั้งสองลักษณะ

ก็มีนัยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ทฤษฎีความสุภาพของบราวน์ และ เลวินสัน (Brown and Levinson, 1987, p.60, 69) กล่าวว่า การกล่าวอย่างตรงไปตรงมา (Bald on record) สะท้อนให้เห็นลักษณะที่ต้องการคุกคามหน้ามากกว่าต้องการรักษาหน้า โดยอาจปรากฏการใช้เมื่อผู้พูดประเมินค่าแล้วว่า ในสภาพแวดล้อมดังกล่าวมีความเสี่ยงต่อการสูญเสียหน้าของผู้ฟังในระดับต่ำ ขณะที่การกล่าวอ้อม (Off record) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดมุ่งหมายสื่อความโดยปราศจากความตรงไปตรงมาเพื่อให้ความหมายอยู่ในระดับต่อรองได้ โดยอาจปรากฏการใช้เมื่อผู้พูดประเมินค่าแล้วว่า ในสภาพแวดล้อมนั้นมีความเสี่ยงต่อการสูญเสียหน้าของผู้ฟังในระดับสูง ขณะที่ ลิช (Leech, 1983, p.142-144) กล่าวว่า หลักการถ้อยค่านัยผกผัน (IP) เป็นหลักการรองที่มาร่วมกับหลักการความร่วมมือในการสนทนา (CP) และหลักการความสุภาพ (PP) โดยหลักการนี้ทำให้ “ผู้พูดสามารถแสดงความไม่สุภาพที่ดูเหมือนว่าสุภาพได้” ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน และหลักการถ้อยค่านัยผกผันของลิชสื่อนัยที่ว่า การบริการแบบอ้อมด้วยถ้อยค่านัยผกผันช่วยลดระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์หรือช่วยให้เกิดความสุภาพระหว่างการสื่อสารได้ อย่างไรก็ตาม จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นโดยการสอบถามผู้ฟังชาวไทยพบว่า ผู้พูดภาษาไทยจำนวนหนึ่งประเมินค่าให้การบริการแบบอ้อมด้วยถ้อยค่านัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าการบริการแบบตรง จึงทำให้ผู้วิจัยตั้งคำถามว่า ในสังคมไทย การบริการแบบตรงมีระดับความรุนแรงของถ้อยค่านัยผกผันมากกว่าถ้อยค่านัยผกผันจริงหรือไม่

เมื่อพิจารณางานวิจัยด้านวัจนกรรมที่ศึกษามุมมองการรับรู้ซึ่งยังปรากฏน้อย และความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำที่ใช้ในการบริการ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่า หากนำถ้อยคำบริการแบบตรงมาเปรียบเทียบกับถ้อยค่านัยผกผันในบริบทหรือสถานการณ์เดียวกัน ผู้พูดภาษาไทยในฐานะผู้ฟังจะประเมินค่าให้ถ้อยคำแบบใดมีระดับความรุนแรงมากกว่า อีกทั้ง เหตุผลใดบ้างที่ทำให้ผู้พูดภาษาไทยเห็นว่าถ้อยคำที่ตนประเมินค่ามีระดับความรุนแรงมากกว่าอีกถ้อยคำหนึ่ง โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจ ความคิด และความรู้สึกของผู้ฟังชาวไทยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย
๒. เพื่อศึกษาเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้สนใจศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีวิัจจนกรรมของเซิร์ล (Searle, 1969) และเซิร์ล (Searle, 1976) นิยามถ้อยคำนัยผกผัน (Verbal Irony) ของ ฌ็องพรพานโพธิ์ทอง (Panpothong, 1996) ทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1987) และหลักการถ้อยคำนัยผกผัน (Irony Principle-IP) ของลีช (Leech, 1983) มาเป็นแนวทางในการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้วิจัยนำทฤษฎีวิัจจนกรรมของเซิร์ล (Searle, 1969) มาเป็นแนวทางตั้งต้นในการกำหนดถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันที่มีเจตนาบริภาษตามเงื่อนไขวิัจจนกรรม ๔ ข้อ^๕ ได้แก่ เงื่อนไขเนื้อหาความ (propositional content) เงื่อนไขเบื้องต้น (preparatory condition) เงื่อนไขความจริงใจ (sincerity condition) และเงื่อนไขจำเป็น (essential condition) อีกทั้ง นำแนวคิดการแบ่งประเภทวิัจจนกรรมของเซิร์ล (Searle, 1976) มากำหนดขอบเขตถ้อยคำซึ่งจัดอยู่ในวิัจจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (expressives) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังนำนิยามถ้อยคำนัยผกผันตามการศึกษาของ ฌ็องพรพานโพธิ์ทอง (Panpothong, 1996, p.17) ซึ่งกล่าวว่า ถ้อยคำนัยผกผัน คือ ถ้อยคำที่สื่อความหมายตรงข้ามกับความหมายตามรูปภาษาหรือถ้อยคำที่เป็นเท็จในความหมายตามรูปภาษา แต่เป็นจริงในความหมายที่สื่ออยู่ในถ้อยคำนัยผกผัน หรือถ้อยคำที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขวิัจจนกรรม^๖ (infelicitous utterances) เช่น คำถามเชิงวาทศิลป์

---

^๕ ผู้วิจัยเรียกเงื่อนไขวิัจจนกรรมทั้ง ๔ ข้อในภาษาไทยตาม ฌ็องพรพานโพธิ์ทอง (Panpothong, 2012)

^๖ ผู้วิจัยแปลคำว่า Infelicitous Utterances ตามการนิยามของหวง (Huang, 2015)

(rhetorical questions) การเสนอแนะแบบแสร้งทำ (pretended suggestions) ฯลฯ มาเป็นแนวทางการกำหนดถ้อยคำนัยผกผันร่วมกับเงื่อนไขวัจนกรรม

สำหรับทฤษฎีความสุภาพ ผู้วิจัยนำแนวทางการเลือกใช้กลวิธีตรงไปตรงมา (on record without redressive action) และกลวิธีอ้อม (off record) ของบราวน์ และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1987, p.60) ซึ่งเกี่ยวข้องกับถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผัน มาพิจารณาความแตกต่างระหว่างถ้อยคำ อีกทั้ง นำหลักการถ้อยคำนัยผกผัน (Irony Principle-IP) ของลีช (Leech, 1983) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจถ้อยคำนัยผกผันตามมุมมองตะวันตก เนื่องจากทฤษฎีของบราวน์และเลวินสัน และลีชอาจสื่อนัยด้านความสุภาพและระดับความรุนแรงของถ้อยคำทั้ง ๒ แบบแตกต่างจากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย กล่าวคือ ทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสันเคยได้รับการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ในลักษณะที่ว่า ไม่สามารถนำมาอธิบายการใช้ภาษาในสังคมตะวันออกได้อย่างครอบคลุม เช่น บทความ “Politeness phenomena in modern Chinese (Gu, 1990) บทความ “The concept of ‘Bunkhun’ and Thai ways of speech behaviors: The case of responding to thanks” (Panpothong and Phakdeephassook, 2008) ฯลฯ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ประเด็นการอธิบายความแตกต่างระหว่างกลวิธีการกล่าวอย่างตรงไปตรงมาและการกล่าวอ้อมตามทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน และหลักการถ้อยคำนัยผกผันของลีชที่ว่า “ผู้พูดสามารถแสดงความไม่สุภาพที่ดูเหมือนว่าสุภาพได้” อาจไม่สามารถนำมาอธิบายการใช้ภาษาในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้วิจัยได้สอบถามผู้พูดภาษาไทยในเบื้องต้นและพบว่า ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่มักประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยแบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น ๒ หัวข้อ ได้แก่ ๑. งานวิจัยด้านวัจนกรรม การบริภาษในภาษาไทย และ ๒. งานวิจัยด้านถ้อยคำนัยผกผันของผู้พูดภาษาไทย โดยทั้ง ๒ หัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

๑. งานวิจัยด้านวัจนกรรมการบริภาษในภาษาไทย

วัจนกรรมการบริภาษเป็นวัจนกรรมหนึ่งที่นักวิจัยไทยให้ความสำคัญ โดย วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (Sukwisith, 2004) ได้ศึกษากลวิธีการบริภาษในภาษาไทย และพบ กลวิธีการบริภาษ ๓ กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการบริภาษแบบตรงไปตรงมา กลวิธีการบริภาษแบบอ้อมซึ่งปรากฏการใช้ถ้อยคำนัยผกผัน และกลวิธีเสริมการบริภาษ อีกทั้ง พบ คำนิยามที่สะท้อนจากการบริภาษในหลากหลายลักษณะ เช่น คำนิยามการให้ความสำคัญแก่พรรคพวก คำนิยามเกี่ยวกับศักดิ์ศรี ฯลฯ นอกจากนี้ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ ยังนิยามคำว่า “บริภาษ” ตามเงื่อนไขวัจนกรรมของเซอร์ล (Searle, 1969) ทั้ง ๔ ข้อ โดยสามารถสรุปได้ว่า “บริภาษ” คือ การกล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำในอดีตของผู้ฟังซึ่งผู้พูดเชื่อว่าพฤติกรรมหรือการกระทำดังกล่าวผิดหรือไม่น่าพึงพอใจ ดังนั้น ผู้พูดจึงต้องการทำร้ายจิตใจของผู้ฟังเพื่อให้เกิดความสำนึกในความผิด

หลังจากการศึกษาวัจนกรรมการบริภาษในบริบททั่วไปของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ ผู้วิจัยยังพบการศึกษาการบริภาษในบริบทเฉพาะของอรรถวิทย์ รอดเจริญ (Rotcharoen, 2009) ซึ่งศึกษาการใช้ภาษาบริภาษของนักการเมืองไทย เพื่อศึกษาชนิดและหน้าที่ของภาษาบริภาษ โดยผลการศึกษาพบว่า ชนิดของภาษาในการบริภาษของนักการเมืองปรากฏใน ๒ ลักษณะ คือ ชนิดของภาษาบริภาษแบบตรง และชนิดของภาษาบริภาษแบบอ้อมซึ่งปรากฏการใช้ถ้อยคำนัยผกผันในความถี่สูง สำหรับหน้าที่ของภาษาบริภาษแบบตรงและภาษาบริภาษแบบอ้อมในกรณีการใช้ถ้อยคำนัยผกผันพบว่า ปรากฏหน้าที่ที่เหมือนกัน ได้แก่ การโจมตีหนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม นอกจากนี้ อรรถวิทย์ รอดเจริญ ยังนิยาม “ภาษาบริภาษ” ว่าหมายถึง ถ้อยคำที่ใช้สื่อเจตนาตีเตียนกล่าวโทษ ต่ำว่าการกระทำหรือพฤติกรรมในอดีตของผู้ถูกบริภาษให้ได้รับความอับอายเจ็บใจ หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง ขณะที่ ศิวริน แสงอาวุธ (Saengawoot, 2014) ศึกษาวัจนบริภาษในข้อความแสดงทัศนคติต่อข่าวการเมืองจากสื่ออินเทอร์เน็ต พบกลวิธีการบริภาษแบบตรง กลวิธีการบริภาษแบบอ้อมซึ่งปรากฏการใช้ถ้อยคำนัยผกผันในความถี่สูงสุด และกลวิธีเสริมการบริภาษ อีกทั้ง นิยามคำว่า “วัจนบริภาษ” ว่าหมายถึง ลักษณะถ้อยคำหรือภาษาที่สื่อถึงการว่ากล่าว ตีเตียน กล่าวโทษ หรือต่ำเพื่อแสดงความรู้สึกไม่พอใจและทำร้ายจิตใจผู้ฟัง นอกจากนี้ ยังพบงานวิจัยของขวัญทิพย์ อรุณรุวิวัฒน์ และคณะ (Arunruwivat et al., 2021) ซึ่งศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้บริภาษใน

แอปพลิเคชันทวิตเตอร์: กรณีศึกษาประเด็นปัญหาความรักของนักแสดงหญิงและนักร้องชาย โดยผลการศึกษาปรากฏคล้ายคลึงกับวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ อรรถวิทย์ รอดเจริญ และศิวริน แสงอาวุธ กล่าวคือ พบกลวิธีทางภาษาที่ใช้บริภาษผ่านข้อความในแอชแท็กในแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ปรากฏทั้งหมด ๓ กลวิธี คือ กลวิธีการบริภาษแบบตรงไปตรงมา กลวิธีการบริภาษแบบอ้อมซึ่งปรากฏการใช้ถ้อยคำนัยผกผันในความถี่สูง และกลวิธีเสริมการบริภาษ

จากงานวิจัยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ อรรถวิทย์ รอดเจริญ ศิวริน แสงอาวุธ และขวัญทิพย์ อรุณรวีวัฒน์ และคณะ แสดงให้เห็นว่า นอกจากการบริภาษแบบตรงไปตรงมาจะปรากฏในบริบทที่ผู้พูดต้องการทำร้ายจิตใจผู้ฟังแล้ว ยังพบถ้อยคำนัยผกผันจำนวนมากปรากฏในการบริภาษแบบอ้อมซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยของบทความนี้ที่ต้องการศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำทั้ง ๒ แบบ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์กลวิธีการบริภาษของงานวิจัยทั้ง ๔ ฉบับ จึงสามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดถ้อยคำในแบบสอบถามออนไลน์

๒. งานวิจัยด้านถ้อยคำนัยผกผันของผู้พูดภาษาไทย

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (Panpothong, 1996) ศึกษาถ้อยคำนัยผกผันในงานวิจัยเรื่อง A pragmatic study of verbal irony in Thai ผลการศึกษาพบว่า วิธีการหรือแนวทางที่ผู้พูดภาษาไทยใช้บ่งชี้ว่าถ้อยคำใดเป็นถ้อยคำนัยผกผันมีทั้งหมด ๕ วิธี คือ ๑. ถ้อยคำที่อยู่ติดกันมีลักษณะตรงข้าม ๒. การกล่าวถ้อยคำที่ไม่สมเหตุผลผล ๓. การกล่าวถ้อยคำเกินจริง ๔. การใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้มีส่วนร่วม และ ๕. การใช้ทำนองเสียงแบบเน้นพิเศษ อีกทั้ง พบว่าหน้าที่ของถ้อยคำนัยผกผันในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๓ หน้าที่ ได้แก่ ๑. หน้าที่ในการประชดเพื่อสร้างความเจ็บปวด (to be sarcastic) ๒. หน้าที่ในการสร้างความขบขัน (to be humorous) และ ๓. หน้าที่ในการลดความเครียดหรือความกดดันและส่งเสริมความสามัคคีภายในกลุ่ม (to lesson distress and to promote in-group solidarity)

นอกจากงานวิจัยด้านถ้อยคำนัยผกผันในบริบททั่วไปของณัฐพร พานโพธิ์ทอง ผู้วิจัยยังพบงานวิจัยด้านถ้อยคำนัยผกผันในบริบทเฉพาะของวรรณุช กรองทอง (Krongtong, 2004) ซึ่งศึกษากลวิธีและหน้าที่ทางการสื่อสารด้วยการพูดประชด

ในการอภิปรายการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการสื่อสารด้วยการพูดประชด มีทั้งหมด ๓ กลวิธี ได้แก่ กลวิธีแสดงความสัมพันธ์แบบตรงข้าม กลวิธีแสดงความขัดแย้ง และกลวิธีเปรียบเทียบคุณสมบัติด้วยภาษาเชิงเปรียบเทียบ สำหรับหน้าที่ทางการสื่อสารของการพูดประชดในการอภิปรายทางการเมืองปรากฏทั้งหมด ๗ หน้าที่หลัก เช่น หน้าที่แสดงการเน้นถ้อยคำ หน้าที่แสดงความซับซ้อน หน้าที่แสดงการปกป้องตนเอง หน้าที่แสดงการโต้แย้ง ฯลฯ ขณะที่ อรกัญญา อนันต์ทรัพย์สุข (Anansapsuk, 2016) ศึกษาถ้อยคำนัยแฝงในการแสดงเดี่ยวไมโครโฟนครั้งที่ ๗-๑๐ ของอุดม แต่พานิช ผลการวิจัยแสดงให้เห็นการพิจารณาถ้อยคำนัยแฝงจาก ๒ มุมมอง คือ ถ้อยคำนัยแฝงที่พิจารณาตามลักษณะและถ้อยคำนัยแฝงที่พิจารณาตามมุมมอง วิจารณ์ ทั้งนี้ หากพิจารณาชนิดของถ้อยคำนัยแฝงตามลักษณะพบว่า การกล่าวถึงสิ่งที่เป็นไปไม่ได้หรือไม่สมเหตุสมผลปรากฏมากที่สุด แต่หากพิจารณาตามมุมมอง วิจารณ์พบว่า ถ้อยคำนัยแฝงในรูปวิจารณ์การถามเป็นลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด

หลังจากนั้น อรวี บุนนาค (Bunnag, 2017) ได้ศึกษาหน้าที่ของการกล่าวถ้อยคำนัยแฝงในการแสดงความคิดเห็นผ่านเฟซบุ๊กองค์กรเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ไทย ผลการวิจัยพบว่า หน้าที่ในการสื่อสารของการกล่าวถ้อยคำนัยแฝงมีทั้งหมด ๖ หน้าที่ ได้แก่ หน้าที่แสดงการเน้นถ้อยคำ หน้าที่การทำให้ซับซ้อน หน้าที่การแสดงความสนุกสนาน หน้าที่การแสดงการกล่าวเอือมไซ่เกี่ยวกับความจริง หน้าที่แสดงการต่อต้าน และหน้าที่แสดงการโจมตี โดยหน้าที่แสดงการต่อต้านและหน้าที่แสดงการโจมตีปรากฏความถี่มากเป็นลำดับที่ ๑ และ ๒ ขณะที่ ศิระวัสส์ กาวิละนันท์ (Kavilanan, 2021) ศึกษาถ้อยคำนัยแฝงที่ใช้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อเฟซบุ๊กกรณีข่าวรักสามเส้าในวงการบันเทิงกับการระรานทางไซเบอร์: การศึกษาตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบลักษณะถ้อยคำนัยแฝง ๔ ลักษณะ คือ การกล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายขัดแย้ง การกล่าวแบบเสียงสะท้อนกลับ การกล่าวถ้อยคำที่เป็นไปไม่ได้หรือไม่สมเหตุสมผล และการกล่าวเน้นให้เกินจริงอย่างมาก

จากงานวิจัยของณัฐพร พานโพธิ์ทอง วรนุช กรองทอง อรกัญญา อนันต์ทรัพย์สุข อรวี บุนนาค และศิระวัสส์ กาวิละนันท์ แสดงให้เห็นว่าลักษณะของถ้อยคำนัยแฝงซึ่งปรากฏในบริบทต่าง ๆ ของสังคมไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง อีกทั้งการแสดงผลการศึกษาด้านหน้าที่ของถ้อยคำนัยแฝงสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจน

ว่า ถ้อยคำนัยแฝงเป็นถ้อยคำแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังได้รับความเจ็บปวดได้ในหลากหลายบริบทซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถนำผลการศึกษาจากงานวิจัยฉบับต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการกำหนดถ้อยคำนัยแฝงและกำหนดขอบเขตด้านหน้าที่ของถ้อยคำในแบบสอบถามออนไลน์ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ระดับความรุนแรงของถ้อยคำ หมายถึง ความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยแฝงซึ่งได้รับการประเมินค่าตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย

๒. ถ้อยคำบริภาษแบบตรง หมายถึง ถ้อยคำที่ผู้พูดมีเจตนาบริภาษผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้ เชื้อนไฮวจนกรรมการบริภาษในบทความฉบับนี้เป็นไปตามที่วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (Sukwisith, 2004, p.5) กำหนดตามแนวคิดของเซิร์ล (Searle, 1969) ดังนี้

เชื้อนไฮเนื้อความ เป็นการพูดถึงพฤติกรรมหรือการกระทำในอดีตของผู้ฟัง

เชื้อนไฮเบื้องต้น ผู้พูดเชื่อว่าการกระทำของผู้ฟังผิดหรือไม่น่าพึงพอใจ ผู้พูดจึงจำเป็นต้องระบายความคับแค้นใจหรือความไม่พอใจที่มีต่อการกระทำนั้น

เชื้อนไฮความจริงใจ ผู้พูดต้องการทำร้ายจิตใจผู้ฟังเพื่อให้สำนึกในความผิดที่ได้กระทำ

เชื้อนไฮจำเป็น การบริภาษเป็นความพยายามที่จะทำร้ายจิตใจผู้ฟังเพื่อให้สำนึกในความผิดที่ได้กระทำ

๓. ถ้อยคำนัยแฝง หมายถึง ถ้อยคำที่ผู้พูดมีเจตนาบริภาษผู้ฟัง แต่สื่อความหมายเป็นนัยให้ผู้ฟังตีความ หรือสื่อความหมายตรงข้ามกับรูปภาษา หรือสื่อความหมายโดยละเมิดเชื้อนไฮความจริงใจ ทั้งนี้ ความหมายดังกล่าวเป็นไปตามการนิยามถ้อยคำนัยแฝงในงานวิจัยของ ญัฐพร พานโพธิทอง (Panpothong, 1996)

๔. ผู้พูดภาษาไทย หมายถึง คนไทยที่เข้าใจวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมของไทยและอาศัยอยู่ในสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. สํารวจ ศึกษา และคัดเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง สําหรับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ ผู้พูดภาษาไทยที่อาศัยและเติบโตในสังคมไทย กล่าวคือ ผู้วิจัยไม่จำกัดปัจจัยทางสังคม เช่น อายุ เพศ อาชีพ ฯลฯ ของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากต้องการแสดงให้เห็นภาพรวมด้านการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการบอต่อ (Snowballing Sampling) หรือการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีแนะนำคนอื่น ๆ ต่อไปตามลำดับจากบุคคลตั้งต้น (Charunrochana, 2013) จนกระทั่งได้ตัวอย่างทั้งหมดจำนวน ๑๒๖ คน เพื่อประเมินค่าระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผัน

๓. ออกแบบและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ซึ่งประกอบด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวถ้อยคำนัยผกผัน ทั้งนี้ ก่อนการออกแบบเครื่องมือหรือแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการสอบถามสถานการณ์จากผู้พูดภาษาไทยจำนวนทั้งสิ้น ๓๐ คน โดยให้ผู้พูดภาษาไทยแต่ละคนระบุสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับถ้อยคำนัยผกผันตามประสบการณ์ของตนเองจนกระทั่งรวบรวมสถานการณ์ได้ทั้งหมด ๑๖ สถานการณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะสถานการณ์ที่ปรากฏคำร้อยละตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ เพื่อยืนยันว่าสถานการณ์ที่นำมาศึกษามีโอกาสปรากฏในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทย ดังนั้น สถานการณ์ที่นำมาใช้ในแบบสอบถามออนไลน์จึงปรากฏทั้งหมด ๑๐ สถานการณ์ โดยแต่ละสถานการณ์ประกอบด้วยถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันที่สื่อความหมายเช่นเดียวกัน เพื่อให้ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าว่า เมื่อได้ยินถ้อยคำทั้ง ๒ แบบในสถานการณ์เดียวกัน ถ้อยคำแบบใดมีระดับความรุนแรงของถ้อยคำมากกว่าเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ ทั้งนี้ ถ้อยคำนัยผกผันซึ่งปรากฏในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปตามนิยามที่ ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (Panpothong, 1996, p.17) ระบุไว้ในการศึกษาถ้อยคำนัยผกผันในภาษาไทย นอกจากนี้ แบบสอบถามยังปรากฏส่วนที่ให้ผู้พูดภาษาไทยระบุเหตุผลในการประเมินค่าถ้อยคำเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ สําหรับสถานการณ์และถ้อยคำที่ปรากฏมีรายละเอียดดังนี้

สถานการณ์และถ้อยคำที่ปรากฏ

สถานการณ์ที่ ๑ ท่านมาประชุมและทำงานกับสมาชิกคนอื่น ๆ ช้า จึงทำให้เพื่อนร่วมงานของท่านกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับท่านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “วันนี้รถก็ไม่ติด มาช้าแบบนี้ก็อย่ามา คนอื่นเค้าช่วยกันทำงาน จนจะเสร็จจะละนะ”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “วันนี้รถไม่ติดไม่ใช่เหรอ ถ้ามาช้าขนาดนี้ไม่มาจะดีกว่ามั๊ย คนอื่นเค้าช่วยกันทำงานกันจนจะเสร็จจะละนะ”

สถานการณ์ที่ ๒ ท่านเตือนให้เพื่อนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่าง แต่เพื่อนของท่านไม่เห็นด้วย เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับท่านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “เข้าข้างตัวเอง คิดว่าตัวเองดีเกินไปนะ ไม่ควรมาว่าคนอื่นแบบนี้”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “อะไรทำให้เข้าข้างตัวเองและก็คิดว่าตัวเองดีเหรอ มาว่าคนอื่นแบบนี้มันเสียดีนะ”

สถานการณ์ที่ ๓ เมื่อเพื่อนร่วมงานเห็นว่าท่านมีความมั่นใจมากเกินไป เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับท่านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “มั่นใจในความคิดของตัวเองแบบนี้ไม่ดีนะ มันมากเกินไป ฟังคนอื่นบ้าง”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “มั่นใจในความคิดของตัวเองแบบนี้ก็ดีนะ ดูไม่มากเกินไป แค่มองคนอื่นเลย”

สถานการณ์ที่ ๔ เพื่อนของท่านโต้แย้งกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นเรื่องทำงานผิดพลาด เพื่อนของท่านจึงถูกเพื่อนร่วมงานกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ ดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “นิสัยแย่งคนอื่นตลอด พ่อแม่ก็น่าจะสอนมารยาทมานี้ แต่ก็ยังชอบทำตัวแย่ ๆ แบบนี้อีก”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “นิสัยดี ไม่ชอบแย้งคนอื่นเลยเนอะ พ่อแม่คงสอนมารยาท มาดีจริง ๆ แหละ ถึงชอบทำตัวดีแบบนี้”

สถานการณ์ที่ ๕ หัวหน้าในการทำงานโมโหที่ท่านทำงานผิดพลาดซ้ำกัน หลายรอบ หัวหน้าจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับท่านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “ทำงานผิดอีกแล้ว บอกให้แก้หลายรอบแล้วนี่ ไม่ใช้รอยหยัก ในสมองหน่อยละ อย่าทำงานสะเพร่าแบบนี้”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “ทำงานผิดแบบนี้เป็นประจำหรอ ไม่เคยมีคนสอนงาน เลยมั้ง ใช้รอยหยักในสมองเยอะละสิ ถึงทำงานดีแบบนี้”

สถานการณ์ที่ ๖ เพื่อนในกลุ่มของท่านชอบบอกคนอื่น ๆ ว่า ตนทำงานเก่ง และมักเสนอตัวเป็นผู้รับผิดชอบงานสำคัญ ๆ แต่เมื่อถึงเวลาทำงานหรือทำกิจกรรม เพื่อนของท่านมักใช้คนอื่นทำและถามรายละเอียดของงานจากคนอื่นเสมอ จนมีคน รู้สึกไม่พอใจและกล่าวว่าถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับเพื่อนของท่านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “ชอบเอาแต่ใช้คนอื่น ถามแต่คนอื่น คำเรียกกันว่า ไม่เก่งจริง ทำไม่ได้ก็อย่าอวดสิ ไม่เห็นทำได้อย่างที่พูดเลย”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “ไม่ชอบใช้คนอื่น ไม่ชอบถามคนอื่นเลยเนอะ คนคงชมกันว่าเก่งจริง ๆ คนที่ทำไม่ได้แต่ชอบพูดนี้คำเรียกว่าอวดรีเปล่า ทำได้อย่างที่พูดเป๊ะเลย”

สถานการณ์ที่ ๗ เพื่อนของท่านไม่พอใจที่ท่านกล่าวถึงรูปร่างและบุคลิกภาพของเขา ท่านจึงถูกเพื่อนกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับท่านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “รูปร่างกับบุคลิกภาพของพวกเราไม่ได้ต่างกันเลย ก่อนจะว่าคนอื่นดูตัวเองก่อนสิ และก็อย่าพูดแบบนี้กับคนอื่นจะดีกว่า”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “รูปร่างกับบุคลิกภาพเธอดีกว่าเรามากเลย ดีจริง ๆ ด้วย ก่อนบอกเราได้ดูตัวเองรึยัง หรือคิดว่า พูดแบบนี้กับคนอื่นแล้วดีล่ะ”

สถานการณ์ที่ ๘ สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยทำงาน แต่ชอบประจบและพูดดีกับคนอื่น ๆ จนคนอื่น ๆ มองว่านิสัยดี เพื่อนสนิทของท่านไม่ชอบจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับสมาชิกคนดังกล่าวดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “ช่วยกันทำงานจะดีกว่า การประจบคนอื่นมันไม่ดี ไม่เข้าใจว่าทำไมไม่ทำตัวให้มีประโยชน์ต่อสังคมเลย”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “ไม่ช่วยกันทำงานหน่อยเหรอ เอาแต่ประจบคนอื่นแบบนี้ดีจริง ๆ เนอะ อืม...ทำตัวมีประโยชน์ต่อสังคมจัง

สถานการณ์ที่ ๙ เพื่อนของท่านถูกป้าข้างบ้านถามถึงชีวิตส่วนตัวเป็นประจำจนรู้สึกไม่พอใจ และต้องการให้ป้าข้างบ้านเลิกพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับป้าข้างบ้านดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “ป้าเลิกมาถามได้มั๊ย ถามบ่อยเกินไปแล้ว ทำแบบนี้คนอื่นเค้าไม่ชอบนะคะ/นะครับ อีกอย่างถามแต่เรื่องคนอื่น ไปดูเรื่องของตัวเองก่อนเถอะนะ”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “ป้าเป็นคนชอบถามดีจัง ทำจนเป็นนิสัยแล้ว ถามคนอื่นบ่อย ๆ ป้าว่าคนอื่นเขาชอบมั๊ยคะ/ครับ อยากให้ป้าสนใจเรื่องของตัวเองบ้างจัง”

สถานการณ์ที่ ๑๐: หัวหน้าชมว่า ท่านตั้งใจทำงาน ทำงานดี มีระเบียบ โดยไม่ชมคนอื่น ๆ ที่ตั้งใจเช่นเดียวกัน เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และถ้อยคำแบบที่ ๒ กับหัวหน้าดังนี้

ถ้อยคำแบบที่ ๑ “อ้าว...ไม่ชมคนอื่นบ้างล่ะคะ/ล่ะครับ ทำแบบนี้คนอื่น ๆ ที่ตั้งใจก็เสียใจกันหมดแหละ ไม่เคยเห็นค่าของคนอื่นเลย ไม่ดีนะคะ/นะครับ”

ถ้อยคำแบบที่ ๒ “แหม...ชมอยู่คนเดียวดีจริง ๆ เลยนะคะ/นะครับ ทำแบบนี้คนอื่นที่ตั้งใจก็คงมีความสุขแหละเนอะ เห็นค่าของคนอื่นเท่าเทียมกันจัง น่าชื่นชมนะคะ/นะครับ”

๔. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (google form) ที่สร้างขึ้น โดยขอความร่วมมือจากผู้พูดภาษาไทยที่สมัครใจตอบแบบสอบถามจำนวน ๑๒๖ คน เพื่อนำข้อมูลมาอธิบายมุมมองเกี่ยวกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตัวแทนของผู้ให้ข้อมูลจำนวน ๑๕ คน เพื่อสอบถามถึงข้อสงสัย

หรือประเด็นที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายผลการวิจัย ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้สัมภาษณ์ตามการเก็บข้อมูลของ สเปนเซอร์-โอตตี้ (Spencer-Oatey, 2002) และสุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์โดยวิธีการบอกร่อง (Snowballing Sampling) เช่นเดียวกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างในกรณีแบบสอบถามออนไลน์

๕. วิเคราะห์ข้อมูล

๕.๑ แยกระดับความรุนแรงที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าในแต่ละสถานการณ์ โดยนับความถี่และคำนวณร้อยละที่ปรากฏของถ้อยคำทั้ง ๒ แบบ

๕.๒ วิเคราะห์เหตุผลที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำแต่ละแบบ มีระดับความรุนแรงมากกว่าอีกถ้อยคำหนึ่ง

๕.๓ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำมาอธิบายประกอบผลการวิจัย

๖. เรียบเรียงผลการวิเคราะห์

๗. สรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลการวิจัยซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ๑. ระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย และ ๒. เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. ระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย

จากการการประเมินค่าระดับความรุนแรงของถ้อยคำโดยผู้พูดภาษาไทยซึ่งอยู่ในฐานะผู้รับรู้อาณาทั้งหมด ๑๒๖ คน ปรากฏความถี่และร้อยละในแต่ละสถานการณ์ดังตารางต่อไปนี้

ระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย ๒๕๓

Table 1: A Comparison of the Frequency and Percentage from an Evaluation of the Degree of Intensity of Utterances in Various Situations

สถานการณ์	ถ้อยคำ ความถี่ ร้อยละ		ถ้อยคำบริภาษแบบตรง (ถ้อยคำแบบที่ ๑)		ถ้อยคำนัยผกผัน (ถ้อยคำแบบที่ ๒)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สถานการณ์ที่ ๑ ท่านมาประชุม และทำงานกับสมาชิกคนอื่น ๆ ข้า จึงทำให้เพื่อนร่วมงานของท่าน กล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับท่าน	๘๐	๖๓.๔๙	๔๖	๓๖.๕๑		
สถานการณ์ที่ ๒ ท่านเตือนให้ เพื่อนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่าง แต่เพื่อนของท่านไม่เห็นด้วย เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบ ที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับท่าน	๑๖	๑๒.๓๐	๑๑๐	๘๗.๗๐		
สถานการณ์ที่ ๓ เมื่อเพื่อนร่วม งานเห็นว่าท่านมีความมั่นใจมากไป เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบ ที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับท่าน	๓๑	๒๔.๖๐	๙๕	๗๕.๔๐		
สถานการณ์ที่ ๔ เพื่อนของท่านได้ แย้งกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นเรื่อง ทำงานผิดพลาด เพื่อนของท่านจึง ถูกเพื่อนร่วมงานกล่าวถ้อยคำแบบ ที่ ๑ และแบบที่ ๒	๕๓	๔๒.๐๖	๗๓	๕๗.๙๔		

Table 1: A Comparison of the Frequency and Percentage from an Evaluation of the Degree of Intensity of Utterances in Various Situations (continued)

สถานการณ์	ถ้อยคำ ความถี่ ร้อยละ		ถ้อยคำบริภาษแบบตรง (ถ้อยคำแบบที่ ๑)		ถ้อยคำนัยพกผัน (ถ้อยคำแบบที่ ๒)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สถานการณ์ที่ ๕ หัวหน้าในการทำงานโมโหที่ท่านทำงานผิดพลาด ซ้ำกันหลายรอบ หัวหน้าจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับท่าน	๕๓	๔๒.๐๖	๓๓	๕๗.๙๔	๓๓	๕๗.๙๔
สถานการณ์ที่ ๖ เพื่อนในกลุ่มของท่านชอบบอกคนอื่น ๆ ว่า ตนทำงานเก่ง และมักเสนอตัวเป็นผู้รับผิดชอบงานสำคัญ ๆ แต่เมื่อถึงเวลาทำงานหรือทำกิจกรรมเพื่อนของท่านมักใช้คนอื่นทำและถามรายละเอียดของงานจากคนอื่นเสมอ จนมีคนรู้สึกไม่พอใจและได้กล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับเพื่อนของท่าน	๕๖	๔๔.๔๔	๓๐	๕๕.๕๖	๓๐	๕๕.๕๖
สถานการณ์ที่ ๗ เพื่อนของท่านไม่พอใจที่ท่านกล่าวถึงรูปร่างและบุคลิกภาพของเขา ท่านจึงถูกเพื่อนกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับท่าน	๓๒	๒๕.๔๐	๙๔	๗๔.๖๐	๙๔	๗๔.๖๐

Table 1: A Comparison of the Frequency and Percentage from an Evaluation of the Degree of Intensity of Utterances in Various Situations (continued)

สถานการณ์	ถ้อยคำ ความถี่ ร้อยละ	ถ้อยคำปริภาชแบบตรง (ถ้อยคำแบบที่ ๑)		ถ้อยคำนัยผกผัน (ถ้อยคำแบบที่ ๒)	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สถานการณ์ที่ ๘ สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยทำงาน แต่ชอบประจบและพูดดีกับคนอื่น ๆ จนคนอื่นมองว่านิสัยดี เพื่อนสนิทของท่านไม่ชอบ จึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับสมาชิกคนดังกล่าว		๓๒	๒๕.๔๐	๙๔	๗๔.๖๐
สถานการณ์ที่ ๙ เพื่อนของท่านถูกป่าข้างบ้านถาถึงชีวิตสวนตัวเป็นประจำ จนรู้สึกไม่พอใจ และต้องการให้ป่าข้างบ้านเลิกพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับป่าข้างบ้าน		๓๔	๕๘.๓๓	๕๒	๔๑.๖๗
สถานการณ์ที่ ๑๐ หัวหน้าในการทำงานชมว่า ท่านตั้งใจทำงานทำงานดี มีระเบียบ โดยไม่ชมคนอื่น ที่ตั้งใจเช่นเดียวกัน เพื่อนของท่านจึงกล่าวถ้อยคำแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ กับหัวหน้า		๓๗	๒๙.๓๗	๘๙	๗๐.๖๓

จาก Table 1 แสดงให้เห็นถึงความถี่และร้อยละของการประเมินค่าระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรง (ถ้อยคำแบบที่ ๑) และถ้อยคำนัยแฝง (ถ้อยคำแบบที่ ๒) ซึ่งปรากฏในแต่ละสถานการณ์ โดยผลจากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ของผู้พูดภาษาไทยในฐานะผู้รับรู้ถ้อยคำทั้ง ๒ แบบ พบว่า ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำทั้ง ๒ แบบมีระดับความรุนแรงในทุกสถานการณ์ แต่ปรากฏความถี่และร้อยละในแต่ละสถานการณ์แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้อยคำบริภาษแบบตรงปรากฏความถี่และร้อยละสูงกว่าถ้อยคำนัยแฝงใน ๒ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๑ และสถานการณ์ที่ ๙ ขณะที่ถ้อยคำนัยแฝงปรากฏความถี่และร้อยละสูงกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงทั้งหมด ๘ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๒ ถึงสถานการณ์ที่ ๘ และสถานการณ์ที่ ๑๐ โดยค่าร้อยละที่แตกต่างกันมากถึงร้อยละ ๔๐ ปรากฏในสถานการณ์ที่ ๒ สถานการณ์ที่ ๓ สถานการณ์ที่ ๗ สถานการณ์ที่ ๘ และสถานการณ์ที่ ๑๐ จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้พูดภาษาไทยโดยส่วนใหญ่หรือโดยภาพรวมพิจารณาว่า ถ้อยคำนัยแฝงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงในบริบทที่ผู้พูดมีเจตนาบริภาษผู้ฟัง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะสถานการณ์ที่ ๑ และสถานการณ์ที่ ๙ จากเหตุผลที่ผู้พูดภาษาไทยตอบไว้ในแบบสอบถามออนไลน์ พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยแฝง คือ การใช้รูปภาษากายในถ้อยคำ กล่าวคือ สถานการณ์ที่ ๑ ปรากฏรูปภาษา “อย่า” ใน “มาช้าแบบนี้ก็อย่ามา” ทำให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกว่ถ้อยคำดังกล่าว “ห้วน” หรือ “สั้น” มากกว่าถ้อยคำนัยแฝงที่กล่าวว่า “ถ้ามาช้าขนาดนี้ไม่มาจะดีกว่ามั๊ย” อีกทั้ง เป็นถ้อยคำที่แสดงการสั่ง สำหรับสถานการณ์ที่ ๙ ปรากฏรูปภาษา “ถามบ่อยเกินไปแล้ว” ซึ่งแสดงถึงความโกรธมากกว่าถ้อยคำนัยแฝงที่ว่า “ทำงานเป็นนิสัยแล้ว” หรือการปรากฏรูปภาษาซึ่งแสดงการสั่งมากเกินไป คือ “ไปดูเรื่องของตัวเองก่อนเถอะนะ”

หากพิจารณาความถี่และร้อยละที่ปรากฏตามหลักจิตวิทยาในประเด็นความต้องการขั้นพื้นฐาน (the basic needs) ของมนุษย์ตามที่ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 45) กล่าวว่าไว้ว่า “มนุษย์ทุกคนในสังคมมีความต้องการหรือความปรารถนาในความเป็นคน การประเมินค่าตนเองในระดับสูง การเคารพตนเอง...” และ “ความต้องการด้านการเคารพตนเอง (the self-esteem need) ในระดับพึงพอใจ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น

คุณค่า พลังกำลัง ความสามารถ และความพร้อม แต่หากความต้องการได้รับการ
ขัดขวางจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าด้อยกว่าหรือต่ำกว่า อ่อนแอ และรู้สึกหมดหนทาง”
พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันได้รับการประเมิน
ค่าให้มีระดับความรุนแรงอาจเป็นเพราะผู้พูดภาษาไทยในฐานะผู้รับรู้ถ้อยคำดังกล่าว
รู้สึกว่า ตนกำลังได้รับการประเมินค่าในระดับต่ำและถูกลดคุณค่า อย่างไรก็ตาม จาก
แนวโน้มการประเมินค่าระดับความรุนแรงซึ่งปรากฏว่าความถี่และร้อยละของถ้อยคำ
นัยผกผันสูงกว่าถ้อยคำบริภาษใน ๘ สถานการณ์ จึงอาจกล่าวได้ หากพิจารณาตาม
หลักจิตวิทยาข้างต้น ถ้อยคำนัยผกผันอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าผู้พูดกำลังประเมินค่าตนเอง
ต่ำ หรือส่งผลกระทบต่อความรู้สึกในประเด็นการเคารพตนเองได้มากกว่าถ้อยคำบริภาษ
แบบตรง

หลังจากที่ผู้วิจัยสรุปความถี่ ร้อยละ และเห็นแนวโน้มการประเมินค่าของ
ผู้พูดภาษาไทยตามที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๕ คน
เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาอธิบายหรือขยายความผลการประเมินค่าใน Table 1
ซึ่งถ้อยคำนัยผกผันปรากฏระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงใน
๘ สถานการณ์ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะมีแนวโน้มการประเมินค่าไปในแนวทาง
ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ให้ตัวอย่างแต่ละคนประเมินค่า
ถ้อยคำทั้ง ๒ แบบในทุกสถานการณ์อีกครั้งหนึ่งเพื่อยืนยันมุมมองการรับรู้ หลังจากนั้น
จึงใช้คำถามในการสัมภาษณ์ที่ว่า “จากผลการวิจัยส่วนแรกพบว่า ผู้พูดภาษาไทย
ส่วนใหญ่เลือกให้ถ้อยคำนัยผกผัน (ค่าแบบประชด) มีระดับความรุนแรงมากกว่า
ถ้อยคำบริภาษแบบตรง (ค่าแบบตรงไปตรงมา) คิดว่าเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น และ
เห็นด้วยกับผลการวิจัยดังกล่าวหรือไม่” ทำให้ได้รับคำตอบดังตัวอย่างต่อไปนี้

“การพูดแบบประชดให้ความรู้สึกเหมือนถูกหลอกดำ มันซ่อนความประชด
เสียตีสี ถากถาง ให้คิดอีกชั้นให้เจ็บใจเล่น ผู้ดำตรง ๆ ดีกว่า และบ่อยครั้งที่ถ้อยคำนัย
ผกผันจากผู้พูดลดทอนคุณค่าผู้ฟัง”

“การประชดดูเป็นการเสียตีสีคะ และทำให้ผู้ฟังเก็บไปคิด ยกตัวอย่างในสังคม
การทำงาน การพูดจาประชด คือเท่ากับว่า ไม่ชอบคน ๆ นั้น แต่การดำแบบตรง ๆ
มันทำให้เรื่องจบค่ะ”

“การว่า การดำเหมือนว่าแล้วก็จบ แต่ประชดมันอาจจะมโหรีค้ำงค้ำใจ
แล้วก็ยกค้ำงค้ำใจได้แย่ง”

“ถ้อยค้ำงค้ำใจผ่นอาจทำให้เจ็บข้ำงค้ำใจ”

“เรว่า การประชดประชันมันเจ็บกว่าว่าตรง ๆ นะ เพราะว่ามันมีค้ำงค้ำใจผู้ดีอะ
มันบาคค้ำงค้ำใจใจ แบบพูดแล้วให้คิดให้รู้สึกให้สะทกสะท้าน แต่ดำตรง ๆ มันไม่เจ็บเท่ากับ
ประชดประชันนะ”

“การบริภษโดยตรงเหมือนเขเปิดโอกาสให้เรบริภษกลับได้ แต่ถ้าใช้
ถ้อยค้ำงค้ำใจผ่นมันจะปิดโอกาสนี้ เรจึงตอบได้ได้ยาก มันจึงดูรุนแรงกว่า ในละคร
เมื่อนางเอกเชือดเฉือนนางร้ายด้วยถ้อยค้ำงค้ำใจผ่น นางร้ายก็ได้แต่กัฒพินพุดอะไร
ไม่ออก หรืออาจได้แต่กรี๊ด ๆ อาจจะเพราะเขาไม่กล่าวตรง ๆ เรจึงได้แต่อึดอัดกับ
การถูกหลอกดำ”

“ค้ำงค้ำใจเหมือนดำ แต่ดำกลับไม่ได้ มันเจ็บใจ”

“เพราะค้ำงค้ำใจตรง ๆ มันผ่านความรู้สึกตรงนั้นแล้วออกไปเลย แบบต้องการ
ให้รับรู้ข้อบกพร่องของเรอย่างเปิดเผย แต่การดำแบบประชดประชันมันซับซ้อนกว่า
ผ่านกระบวนการคิดที่ซับซ้อนหลายชั้นกว่า จึงดูร้ายแบบคาดเดาไม่ได้ว่าคิดอะไรอยู่”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถนำมาอธิบายค้ำงค้ำใจของค้ำงค้ำใจ
ที่ว่า เหตุใดระดับความรุนแรงของถ้อยค้ำงค้ำใจผ่นใน ๘ สถานการณ์จึงมากกว่าถ้อยค้ำ
บริภษแบบตรง กล่าวคือ การบริภษแบบตรงไปตรงมาอาจทำให้เกิดความเข้าใจ
ระหว่างกันได้มากกว่าการใช้ถ้อยค้ำงค้ำใจผ่นซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์
ส่วนใหญ่กล่าวในทำนองว่า “ถ้อยค้ำงค้ำใจบริภษแบบตรงทำให้เรื่องจบหรือเข้าใจความไม่
พอใจของอีกฝ่ายได้ทันที ไม่รู้สึกติดค้ำงค้ำใจเหมือนการถูกบริภษด้วยถ้อยค้ำงค้ำใจผ่นซึ่ง
มีลักษณะซับซ้อน ซอนเร้น ไม่สามารถเข้าใจความคิดที่แท้จริงของผู้พูด”

สำหรับความแตกต่างโดยภาพรวมระหว่างถ้อยค้ำงค้ำใจบริภษแบบตรงกับถ้อยค้ำ
งค้ำใจผ่นมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

Table 2: The General Differences between Direct Reprimands and Verbal Irony

ถ้อยคำบริภาษแบบตรง	ถ้อยคำนัยผกผัน
๑. ไม่มีความซับซ้อนทางความรู้สึกของผู้พูด และง่ายต่อการบริภาษกลับ เพราะเข้าใจสิ่งที่รับฟังได้ทันที	๑. มีความซับซ้อนหรือแฝงความรู้สึกของผู้พูดหลายอย่าง และยากต่อการบริภาษกลับอีกทั้ง ทำให้เกิดความเจ็บใจ
๒. ทำให้สถานการณ์ความไม่พอใจระหว่างบุคคลจบลงได้ง่าย หากเป็นปริบทที่สามารถนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในอนาคต	๒. ทำให้สถานการณ์ความไม่พอใจระหว่างบุคคลจบลงได้ยากหรือทำให้เกิดความค้างคาใจ กล่าวคือ ผลที่เกิดขึ้นอยู่กับผู้ฟังนานกว่า สร้างความเจ็บปวดได้มากกว่า เพราะเหมือนการ “หลอกดำ”
๓. ไม่เหมาะสมที่จะใช้กล่าวกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคย	๓. ไม่เหมาะสมที่จะใช้กล่าวกับบุคคลที่คุ้นเคย

จาก Table 2 แสดงให้เห็นว่า ถ้อยคำบริภาษแบบตรงกับถ้อยคำนัยผกผันแตกต่างกันใน ๓ ประเด็น คือ ความซับซ้อนหรือไม่ซับซ้อน ความยากหรือง่ายต่อการทำความเข้าใจ และความเหมาะสมในการใช้

๒. เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินค่าระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันของผู้พูดภาษาไทย

เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำทั้ง ๒ แบบ สามารถแบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อ ได้แก่ ๒.๑ เหตุผลโดยรวมในสถานการณ์ต่าง ๆ และ ๒.๒ เหตุผลด้านรูปภาษา สำหรับรายละเอียดของทั้ง ๒ หัวข้อ มีดังนี้

๒.๑ เหตุผลโดยรวมในสถานการณ์ต่าง ๆ

เหตุผลโดยรวม หมายถึง เหตุผลที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยผกผันหรือถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง โดยไม่ระบุหรือเจาะจงไปที่รูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่ง สำหรับเหตุผลที่ปรากฏมีดังตารางต่อไปนี้

Table 3: Reasons for Evaluation of the Degree of Intensity of Direct Reprimands and Verbal Irony by Native Thai Speakers

เหตุผลในการประเมินค่าให้ถ้อยคำ บริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรง มากกว่าถ้อยคำนัยผกผัน	เหตุผลในการประเมินค่าให้ ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรง มากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง
<p>สั้น</p> <p>ห้วน</p> <p>รุนแรง</p>	<p>แตกตื่น</p> <p>เสียตีสี เหน็บแนม</p> <p>ใส่อารมณ์รุนแรง</p> <p>ไม่จริงใจ</p> <p>ทำให้เจ็บใจ</p>

จาก Table 3 พบว่า ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยผกผันในสถานการณ์ต่าง ๆ เนื่องจากเหตุผลสำคัญ ๓ ประการ คือ สั้น ห้วน และรุนแรงซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้บริภาษเปิดเผยความรู้สึกให้ผู้ถูกบริภาษรับรู้อย่างชัดเจน และกรณีที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงพบเหตุผลสำคัญ คือ แตกตื่น เสียตีสี เหน็บแนม ใส่อารมณ์ รุนแรง ไม่จริงใจ และทำให้เจ็บใจซึ่งเป็นลักษณะถ้อยคำที่ผู้ฟังต้องตีความหรือทำความเข้าใจความหมายที่ผู้พูดต้องการสื่อ

นอกจากนี้ ยังปรากฏข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง คือ เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับ “ใจ” ปรากฏในส่วนถ้อยคำนัยผกผันมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงอย่างชัดเจน กล่าวคือ จากผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับ “ใจ” ปรากฏในส่วนถ้อยคำนัยผกผันในทุกสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุผล “ไม่จริงใจ” และ “ทำให้เจ็บใจ” แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดภาษาไทยรับรู้ว่ ถ้อยคำนัยผกผัน**กระทบต่อจิตใจ**มากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง ทั้งนี้ เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับที่ ม.ร.ว.อศิน รพีพัฒน์ (Rabibhadana, 1994, p.299) กล่าวถึงคำว่า “ใจ” โดยกล่าวว่า “ในภาษาไทยมีการใช้คำว่าใจประกอบคำอื่นเป็นจำนวนมาก โดยให้ความหมายเชิงความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติในความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล จนมีผู้กล่าวว่า การใช้คำนี้เป็นจำนวน

มากแสดงให้เห็นว่า คนไทยระวังอย่างยิ่งในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้อื่น” กล่าวคือ เมื่อ “ใจ” เป็นสิ่งที่คนไทยให้ความสำคัญ อีกทั้ง ถ้อยคำนัยพกผันเป็นสิ่งที่กระทบต่อจิตใจของผู้ถูกบริภาษได้มาก จึงอาจทำให้ถ้อยคำนัยพกผันปรากฏความถี่และร้อยละของระดับความรุนแรงสูงกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงในหลายสถานการณ์

สำหรับเหตุผลที่ปรากฏคล้ายคลึงกันในถ้อยคำทั้ง ๒ แบบและปรากฏในหลายสถานการณ์ คือ “รุนแรง” จึงสะท้อนให้เห็นว่า ถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยพกผันซึ่งปรากฏในสังคมไทยมีระดับความรุนแรงทั้งหมด เพียงแต่ถ้อยคำนัยพกผันได้รับการประเมินค่าจากผู้พูดภาษาไทยว่ารุนแรงมากกว่า

๒.๒ เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับรูปภาษา

เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับรูปภาษา หมายถึง เหตุผลที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยพกผันหรือถ้อยคำนัยพกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง โดยระบุหรือเจาะจงรูปภาษาที่ปรากฏในถ้อยคำ เนื่องจากรูปภาษาดังกล่าวสะท้อนเหตุผลอื่น ๆ นอกเหนือจากเหตุผลที่ปรากฏในหัวข้อ ๒.๑ หรือให้เหตุผลเพิ่มเติม สำหรับรายละเอียดที่ปรากฏมีดังตารางต่อไปนี้

Table 4: Linguistic Forms that Native Thai Speakers Use to Evaluate the Degree of Intensity of Direct Reprimands and Verbal Irony

ถ้อยคำบริภาษแบบตรง	ถ้อยคำนัยผกผัน
<p>สถานการณ์ที่ ๑ “วันนี้รถก็ไม่ติด มาช้าแบบนี้ก็อย่ามา คนอื่นเค้าช่วยกันทำงานจนจะเสร็จจะ นะ”</p>	<p>สถานการณ์ที่ ๒ “อะไรทำให้เข้าข้างตัวเองและก็คิดว่า ตัวเองดีเทรอ มาว่าคนอื่นแบบนี้มันเสีย เนอะ”</p>
<p>สถานการณ์ที่ ๖ “ชอบเอาแต่ใช้คนอื่นถามแต่คนอื่น เค้าเรียกกันว่าไม่เก่งจริง ทำไม่ได้ก็ อย่าอวดสิ ไม่เห็นทำได้อย่างที่พูดเลย”</p>	<p>สถานการณ์ที่ ๓ “มันใจในความคิดของตัวเองแบบนี้ก็ดีนะ ดูไม่มากเกินไป แค่มองฟังคนอื่นเลย”</p>
<p>สถานการณ์ที่ ๙ “ป่าเล็กถามได้มัย ถามบ่อยเกินไปแล้ว ทำแบบนี้คนอื่นเค้าไม่ชอบนะคะ/นะ ครับ อีกอย่างถามแต่เรื่องคนอื่น ไปดู เรื่องของตัวเองก่อนเถอะนะ”</p>	<p>สถานการณ์ที่ ๔ “นิเสียดี ไม่ชอบแย้งคนอื่นเลยเนอะ พ่อ แม่คงสอนมารยาทมาดีจริง ๆ แหะเล ถึง ชอบทำตัวแบบนี้”</p>
<p>สถานการณ์ที่ ๑๐ “อ้าว...ไม่ชมคนอื่นบ้างละคะ/ละครับ ทำแบบนี้คนอื่น ๆ ที่ตั้งใจก็เสียใจกัน หมดแหละ ไม่เคยเห็นคำของคนอื่น เลย ไม่ดีนะคะ/นะครับ”</p>	<p>สถานการณ์ที่ ๗ “รูปร่างกับบุคลิกภาพเธอดีกว่าเรามาก เลย ดีจริง ๆ ด้วย ก่อนบอกเราได้ดูตัว เองรียังหรือคิดว่าพูดกับคนอื่นแบบนี้แล้ว ดีล่ะ”</p>
	<p>สถานการณ์ที่ ๙ “ป่าเป็นคนชอบถามดีจัง ทำจนเป็นนิสัย แล้ว ถามคนอื่นบ่อย ๆ ป่าว่าคนอื่นเค้า ชอบมัยคะ/ครับ อยากให้ป่าสนใจเรื่อง ของตัวเองบ้างจัง”</p>

จาก Table 4 ผู้พูดภาษาไทยในฐานะผู้ประเมินค่าถ้อยคำทั้ง ๒ แบบ ระบุว่า รูปภาษาเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ถ้อยคำแต่ละแบบมีระดับความรุนแรงมากกว่า ถ้อยคำอีกแบบหนึ่ง ทั้งนี้ กรณีที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้รูปภาษาในถ้อยคำบริภาษ

แบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยผกผันปรากฏใน ๔ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๑ สถานการณ์ที่ ๒ สถานการณ์ที่ ๙ และสถานการณ์ที่ ๑๐ โดยให้เหตุผลว่า รูปภาษา “อย่า” ในสถานการณ์ที่ ๑ นอกจากเป็นคำที่มีลักษณะห้วน ยังแสดงถึงการสั่ง การห้าม หรือการแสดงความเหนือกว่าหรือกดให้ผู้ถูกบริภาษอยู่ต่ำกว่าตน รูปภาษา “เค้าเรียกกันว่าไม่เก่งจริง” ในสถานการณ์ที่ ๒ แสดงถึงการดูถูก รูปภาษา “ไม่ชอบ” ในสถานการณ์ที่ ๙ แสดงถึงความรุนแรงทางอารมณ์ที่ชัดเจน และรูปภาษา “ไปดูเรื่องของตัวเองก่อนเถอะนะ” แสดงถึงการสั่ง รูปภาษา “ไม่ชมคนอื่นบ้าง” และ “ไม่เคยเห็นค่าของคนอื่นเลย ไม่ดีนะ” ในสถานการณ์ที่ ๑๐ หากกล่าวต่อหน้าบุคคลอื่น ๆ อาจทำให้ผู้ถูกบริภาษเสียหน้าได้ทันที

กรณีที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้รูปภาษาในถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงปรากฏใน ๕ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๒ สถานการณ์ที่ ๓ สถานการณ์ที่ ๔ สถานการณ์ที่ ๗ และสถานการณ์ที่ ๙ โดยให้เหตุผลว่า รูปภาษา “อะไรทำให้เข้าข้างตัวเอง” ในสถานการณ์ที่ ๒ เป็นการเน้นย้ำว่าผู้ถูกบริภาษไม่มีอะไรดีเลย และรูปภาษา “คิดว่าตัวเองดีเหอ” และ “นิสัยดีเนอะ” นอกจากเป็นการประชดประชัน ยังแสดงถึงความไม่เป็นมิตร นอกจากนี้ คำว่า “เหอ” และ “เนอะ” ยังเป็นการเน้นย้ำให้เจ็บใจ รูปภาษา “แค่ไม่ฟังคนอื่นเลย” ในสถานการณ์ที่ ๓ เป็นการเน้นย้ำพฤติกรรมและอาจทำให้ผู้ถูกบริภาษเสียหน้า รูปภาษา “เนอะ” และ “แหละ” ในสถานการณ์ที่ ๔ เน้นย้ำน้ำเสียงของการประชดประชันที่มากเกินไป รูปภาษา “ก่อนบอกเราได้ดูตัวเองรึยัง” ในสถานการณ์ที่ ๗ นอกจากเป็นการกระทบกระเทียบแล้ว ยังแสดงถึงความโกรธที่มากกว่า และรูปภาษา “ทำงานเป็นนิสัยแล้ว” ในสถานการณ์ที่ ๙ อาจทำให้ผู้ถูกบริภาษเสียหน้า

เหตุผลโดยรวมใน ๒.๑ และเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับรูปภาษาใน ๒.๒ แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดภาษาไทยพิจารณาให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เหตุผลโดยรวมที่ปรากฏในถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีแนวโน้มเกี่ยวข้องกับ “รูปภาษา” ที่ปรากฏมากกว่าถ้อยคำนัยผกผัน กล่าวคือ เหตุผลที่ปรากฏในกรณีถ้อยคำบริภาษแบบตรงในตารางที่ ๓ ที่ว่า “สั้น” และ “ห้วน” เป็นการประเมินค่าที่เกี่ยวข้องกับรูปภาษาเป็นสำคัญ ขณะที่เหตุผลที่ปรากฏในกรณีถ้อยคำนัยผกผันในตารางที่ ๓ ที่ว่า “แตกดัน” “เสียดสีหรือเหน็บแนม” “ใส่อารมณ์”

“รุนแรง” “ไม่จริงใจ” และ “ทำให้เจ็บใจ” สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประเมินค่าให้ความสำคัญแก่การรับรู้ความรู้สึกที่แฝงมากับถ้อยคำมากกว่าพิจารณารูปภาพใดรูปภาพหนึ่ง

สรุปผล

จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ทั้ง ๒ ข้อ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยแฝงตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยโดยเปรียบเทียบจากความถี่และร้อยละพบว่า ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่ประเมินค่าให้ระดับความรุนแรงของถ้อยคำนัยแฝงรุนแรงกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงทั้งหมด ๘ สถานการณ์ ขณะที่อีก ๒ สถานการณ์ ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่ประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยแฝง ทั้งนี้ การสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้พูดภาษาไทยแสดงให้เห็นว่า เหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ถ้อยคำนัยแฝงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงในสถานการณ์ส่วนใหญ่เป็นเพราะนัยแฝงมีความซับซ้อนและยากต่อการตอบโต้ กล่าวคือ การบริภาษแบบตรงตรงไปตรงมาอาจทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ดีกว่าการบริภาษโดยใช้ถ้อยคำนัยแฝง

เมื่อพิจารณาเหตุผลโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของถ้อยคำทั้ง ๒ แบบ พบว่า กรณีที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยแฝงมีสาเหตุจากลักษณะถ้อยคำที่สั้น ห้วน และรุนแรง ขณะที่อีกกรณีหนึ่งหรือกรณีที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยแฝงมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีสาเหตุจากลักษณะถ้อยคำที่แดกดัน เสียดสี เหน็บแนม ใส่อารมณ์ รุนแรง ไม่จริงใจ และทำให้เจ็บใจ จึงสะท้อนให้เห็นค่านิยมในสังคมไทยที่ให้ความสำคัญแก่เรื่อง “ใจ” นอกจากนี้ เหตุผลจากรูปภาษาบางรูปทั้งของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยแฝงก็มีผลต่อการประเมินค่าระดับความรุนแรงของถ้อยคำเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๑. หากนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับแนวคิดความสุภาพของบราวน์และเลวินสันในประเด็นกลวิธีการกล่าวตรงไปตรงมาและการกล่าวอ้อมที่ว่า “สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าน้อยที่สุด ผู้พูดจะเลือกใช้กลวิธีที่ตรงไปตรงมา และจะเลือกใช้กลวิธีการกล่าวอ้อม เมื่อสถานการณ์มีความเสี่ยงต่อการคุกคามหน้ามากขึ้น” (Brown and Levinson, 1987, p. 60) และ “ถ้อยคำนัยผกผันจัดเป็นกลวิธีการกล่าวอ้อมหรือ off record” (Brown and Levinson, 1987, p. 69) พบว่า ไม่สามารถนำมาอธิบายระดับความรุนแรงของถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ผู้พูดภาษาไทยได้อย่างชัดเจน เนื่องจากถ้อยคำนัยผกผันตามมุมมองของบราวน์และเลวินสันสันนิษฐานว่า เป็นกลวิธีความสุภาพและช่วยลดความไม่พอใจของผู้ฟังให้น้อยลงได้ ขณะที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่ประเมินค่าว่าถ้อยคำนัยผกผันมีระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงในหลายสถานการณ์ อีกทั้ง ผลการวิจัยในส่วนเหตุผลด้านรูปภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยตอบไว้ยังแสดงให้เห็นว่า รูปภาษาในถ้อยคำนัยผกผันบางส่วนแสดงถึงการเน้นย้ำและสร้างความเจ็บปวดได้มาก ดังรูปภาษา “เนอะ” ใน “นิสัยดีเนอะ” (สถานการณ์ที่ ๒) หรืออาจแสดงความโกรธได้มากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง ดังรูปภาษา “ก่อนบอกเราได้ดูตัวเองรึยัง” ใน (สถานการณ์ที่ ๗)

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นปัญหาจากการนำทฤษฎีตะวันตกมาอธิบายผลการวิจัยอาจไม่ได้เป็นสิ่งใหม่ที่เพิ่งปรากฏ เนื่องจากมีผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างมุมมองแบบตะวันตกกับมุมมองแบบตะวันออกในบทความของนักวิชาการอีกหลายคน ดังตัวอย่าง บทความของ กู๋ (Gu, 1990) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเชิญแบบยืนกรานในสังคมจีนไม่สามารถอธิบายว่าเป็นการคุกคามหน้าด้านลบตามที่ บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1987) เสนอไว้ ดังนั้น ผู้ที่จะนำทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสันมาอธิบายผลการวิจัยจึงจำเป็นต้องพิจารณามุมมองของคนในสังคมร่วมด้วยหรือเป็นไปตามแนวคิดวัฒนธรรมปลดปล่อย (Emancipatory pragmatics) (Hanks, Ide, and Katagiri, 2009)

๒. ผลการวิจัยที่นำเสนอในบทความนี้ปรากฏเฉพาะระดับความรุนแรงของ
ถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผัน เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาระดับ
ความรุนแรงซึ่งได้จากแบบสอบถามออนไลน์ และการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผล
การวิจัยที่พบเท่านั้น ยังขาดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำเสียงและท่าทางที่ใช้ประกอบ
การกล่าวถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันซึ่งอาจจะช่วยให้สามารถอธิบาย
รายละเอียดของผลการวิจัยได้ลึกซึ้งมากขึ้น กล่าวคือ การศึกษาอวัจนภาษาควบคู่กับ
ถ้อยคำที่ปรากฏน่าจะเป็นวิธีการที่ช่วยให้เข้าใจการประเมินค่าระดับความรุนแรงของ
ถ้อยคำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. ผลการวิจัยดัง Table 3 และ Table 4 แสดงให้เห็นว่า เหตุผลด้านรูป
ภาษาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำบริภาษแบบตรงมีระดับ
ความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำนัยผกผัน แต่กรณีถ้อยคำนัยผกผันพบว่า เหตุผลด้านรูป
ภาษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับ
ความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง เนื่องจากเหตุผลด้านรูปภาษาปรากฏน้อยกว่า
เหตุผลด้านความรู้สึก อีกทั้ง บางส่วนยังปรากฏเพื่อสนับสนุนเหตุผลด้านความรู้สึก
ดังตัวอย่างในสถานการณ์ที่ ๒ ที่ว่า คำว่า “เธอ” และ “เนอะ” ยังเป็นการเน้นย้ำให้
เจ็บใจ กล่าวคือ รูปภาษา “เธอ” และ “เนอะ” ที่ปรากฏในถ้อยคำนัยผกผันเป็นส่วนที่
ช่วยเน้นให้ความเจ็บใจมีมากขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นัยผกผันที่สื่อในถ้อยคำมีความสำคัญ
ต่อการรับรู้มากกว่ารูปภาษาในกรณีที่ผู้พูดภาษาไทยประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมี
ระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรง อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยดังกล่าว
สะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาด้านการรับรู้วัจนกรรม ผู้วิจัยไม่ควรละเลยทั้งประเด็นด้าน
ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรับรู้และประเด็นการรับรู้รูปภาษาที่ปรากฏในถ้อยคำ เพราะ
ทั้ง ๒ ประเด็นน่าจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ถ้อยคำของผู้พูดภาษาไทยในวัจนกรรมอื่น ๆ
เช่นเดียวกับวัจนกรรมการบริภาษ

๔. ด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาการรับรู้ระดับความรุนแรงของ
ถ้อยคำโดยภาพรวม จึงไม่ได้กำหนดปัจจัยหรือตัวแปรภายในแต่ละสถานการณ์และ
ภายในถ้อยคำซึ่งอาจมีผลต่อประสบการณ์การรับรู้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกต
ว่า ภายใต้สถานการณ์ที่ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่ประเมินค่าให้ถ้อยคำนัยผกผันมีระดับ
ความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงทั้งหมด ๔ สถานการณ์ สามารถแบ่งออก

เป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มของสถานการณ์ที่ปรากฏความแตกต่างตั้งแต่ร้อยละ ๔๐ ถึง ร้อยละ ๗๐ จำนวน ๕ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๒ สถานการณ์ที่ ๓ สถานการณ์ที่ ๗ สถานการณ์ที่ ๘ และสถานการณ์ที่ ๑๐ และกลุ่มของสถานการณ์ที่ปรากฏความแตกต่างตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ ถึงร้อยละ ๑๕ จำนวน ๓ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๔ สถานการณ์ที่ ๕ และสถานการณ์ที่ ๖ กล่าวคือ ผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่มสถานการณ์ทั้ง ๒ กลุ่มน่าจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรือตัวแปรภายในสถานการณ์หรือภายในถ้อยคำ ดังนั้น การศึกษาที่กำหนดปัจจัยหรือตัวแปรที่แตกต่างกันภายในสถานการณ์หรือภายในถ้อยคำน่าจะช่วยขยายขอบเขตการอธิบายได้กว้างขวาง และชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น กำหนดให้สถานการณ์ที่ ๒ แตกต่างจากสถานการณ์ที่ ๔ ด้านความสนิทสนม และกำหนดให้ถ้อยคำบริภาษบริภาษถึงสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น พฤติกรรม รูปลักษณ์ ความสามารถ ฯลฯ

๕. แม้ผลการวิจัยพบว่า ถ้อยคำนัยแฝงผันปรากฏความถี่และร้อยละของระดับความรุนแรงมากกว่าถ้อยคำบริภาษแบบตรงทั้งหมด ๘ สถานการณ์ แต่ในทุกสถานการณ์ถ้อยคำบริภาษแบบตรงก็ได้รับการประเมินค่าว่ามีระดับความรุนแรงเช่นกัน ลักษณะดังกล่าวอาจอธิบายด้วยความรู้ทางจิตวิทยาสังคมในประเด็นการรับรู้ที่ว่า “...แต่ละบุคคลอาจจะมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน แม้ว่าอยู่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์เดียวกันก็ตาม เนื่องจากแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม หรือประสบการณ์เดิม” (Smithikrai, 2021, p.64)

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยแฝงผันสะท้อนให้เห็นความแตกต่างด้านการรับรู้วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกด้านลบของผู้พูดซึ่งสามารถนำไปแนะนำผู้สนใจศึกษาภาษาไทยให้เข้าใจวิธีการสื่อสารหรือการเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่บริบท นอกจากนี้ ผลการวิจัยในสวนเหตุผลยังแสดงให้เห็นถึงสาเหตุหรือที่มาของระดับความรุนแรง จึงเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงถ้อยคำซึ่งอาจนำไปสู่ความรุนแรงระหว่างคู่สนทนา อีกทั้ง เป็นการนึกถึง “ใจเขาใจเรา” ระหว่างคนในสังคมมากยิ่งขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ให้ความสำคัญแก่การศึกษาการรับรู้ระดับความรุนแรงของถ้อยคำบริภาษแบบตรงและถ้อยคำนัยผกผันตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย ดังนั้น ผู้สนใจจึงยังสามารถศึกษาการรับรู้ระดับความรุนแรงของถ้อยคำในวัฒนธรรมอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นการศึกษาเฉพาะวัฒนธรรมเพื่อแบ่งระดับความรุนแรงของถ้อยคำ เช่น การศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำดูถูกแบบตรงกับถ้อยคำดูถูกแบบนัยผกผัน การศึกษาระดับความรุนแรงของถ้อยคำทำทนายแบบตรงกับถ้อยคำทำทนายแบบนัยผกผัน ฯลฯ หรืออาจเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมเพื่อทำความเข้าใจค่านิยมหรือลักษณะนิสัยของคนไทยมากยิ่งขึ้น

References

- Anansapsuk, O. (2016). *Verbal irony in Udom Taepanich's 7-10 episode stand-up comedy*. (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Arunruwiwat, K, et al. (2021). The linguistic strategies for reprimanding on Twitter application: Case study of an actress's and a male singer's love issue. *Journal of Humanities, Naresuan University*, 18(2), 103-120.
- Bergman, M. and Kasper, G. (1993). Perception and performance in native and nonnative apology. In *Interlanguage Pragmatics* (p. 82-107). Kasper, G. and Blum-Kulka, S. (eds.) New York: Oxford University Press.
- Brown, P. and Levinson, S.C. (1987). *Politeness: some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bunnag, O. (2017). The functions of verbal irony for commenting via Facebook of mobile operator in Thailand. *Vacana Journal of Language and Linguistics*, 5(2), 24-40.
- Charunrochana, J., M.L. (2013). *Theknik kan wichai thang phasat* [Research techniques in linguistics]. Bangkok: Kasetsart University Press.

- Gu, Y. (1990). Politeness phenomena in modern Chinese. *Journal of Pragmatics*, 14(2), 237-257.
- Hanks, W.F., Ide, S., and Katagiri, Y. (2009). Towards an emancipatory pragmatics. *Journal of Pragmatics*, 41(1), 1-9.
- Huang, Yan. (2015). *The Oxford dictionary of Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Jaisue, R. (2006). *The speech act of complaining in Thai: a case study of university students*. (Master's Thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Kavilanan, S. (2021). The verbal irony used for comment on Facebook in the case of love triangle news in the entertainment industry and cyberbullying: a pragmatics study. *Journal of Humanities Naresuan University*, 18(1), 103-116.
- Krongtong, W. (2004). *Communicative strategies and functions of verbal irony in Thai political debates*. (Master's Thesis). Thammasat University, Bangkok, Thailand.
- Leech, G. (1983). *Principles of Pragmatics*. London: Longman.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Row.
- Mekthawornwathana, T. (2011). The factors used for identifying “Politeness” in male and female conversations among Thai undergraduate students. *NIDA Development Journal*, 51(3), 141-166.
- Ongwuttawat, S. (2017). Linguistic strategies for responding to complaints in Thai. *Ramkhamhaeng University Journal Humanities Edition*, 36(2), 63-82.
- Panpothong, N. (1996). *A pragmatic study of verbal irony in Thai*. (Doctoral dissertation). University of Hawai'i, Honolulu, USA.
- Panpothong, N. (2012). *Ekkasan kham son raiwicha 2201 873 kan wikhro phasa thai tam naeo watchana patibat sat* [Teaching materials 2201 783 Pragmatic Analysis of Thai]. Bangkok: Department of Thai, Faculty

of Arts, Chulalongkorn University.

- Panpothong, N. and Phakdeephassook, S. (2008). *The concept of 'Bunkhun' and Thai ways of speech behaviors: The case of responding to thanks*. Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (Mimeographed)
- Pewporchai, P. (2002). *Responding to apologies in Thai*. (Master's Thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Rabibhadana, A., M.R. (1994). *Krengchai* [Krengjai]. In *Word: Trace, thinking, Thai belief* (p. 299-305). Satha-anand, S. and Boonyanate, N. (eds.), Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Rotcharoen, A. (2009). *The study of reprimanding language used by Thai politicians*. (Master's Thesis). Kasetsart University, Bangkok, Thailand.
- Saengawoot, S. (2014). *The Reproach in the Passages Opining towards Political News on Internet*. (Doctoral dissertation). Kasetsart University, Bangkok, Thailand.
- Searle, J. R. (1969). *Speech acts: an essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (1976). A classification of illocutionary acts. *Language in Society*, 5(1), 1-23.
- Smithikrai, C. (2021). *Chittawitthaya sangkhom* [Social Psychology]. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Spencer-Oatey, H. (2002). Managing rapport in talk: using rapport sensitive incidents to explore the motivational concerns underlying the management of relations. *Journal of Pragmatics*, 34(5), 529-545.
- Sukwisith, W. (2004). *Speech act of reprimanding in Thai*. (Master's Thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Thaithae, S. (2019). Politeness judgment from responding to blame utterances in Thai: perspectives from two generations. *Journal of Letters*, 48(1), 77-96.